

Barcelona, 9 de juliol de 2013

A l'atenció del Sr. José Antich,
Director de La Vanguardia

He llegit amb sorpresa i consternació l'article publicat a l'edició d'ahir de La Vanguardia, amb el títol "Un empujón al autismo".

La sorpresa era deguda al fet que un diari com La Vanguardia publicués un article sobre un tema tan complex com és l'atenció a l'autisme, sense la corresponent contrastació de fonts i presentant-ne una visió totalment esbiaixada. Sense la menor perspectiva crítica, l'article fa seus els plantejaments i la orientació d'un determinat equip, que es presenta com un model únic i inqüestionable i que, a més, s'atribueix l'autoritat i la capacitat per a formar la resta de professionals.

La consternació era deguda al fet de constatar que l'article, a més, inclou una veritable desautorització dels professionals – psicòlegs, neuropediatres i psiquiatres, entre d'altres – que treballen a les diverses xarxes implicades en l'atenció a la població infantil e infanto-juvenil a Catalunya. Es tracta de xarxes sectoritzades, presents arreu del país, que realitzen tasques de gran importància, i de les que en citaré només algunes:

- Centres de Desenvolupament Infantil i Atenció precoç (CDIAP), del Departament de Benestar Social i Família
- Centres de Salut Mental Infanto-Juvenil (CSMIJ), del Departament de Salut
- Equips d'Assessorament Psicopedagògic (EAP), del Departament d'Ensenyament

A l'esmentat article es desqualifica la feina dels professionals que integren aquestes xarxes, i se'ls atribueix manca de capacitat professional per a fer la detecció, el diagnòstic i el tractament dels nens afectats d'autisme. I això es fa des de una posició que pretén tenir un coneixement exclusiu i ple sobre una problemàtica tan complexa com és la de l'autisme i que afirma que només hi hauria una manera d'enfocar la seva atenció: la concepció neurobiològica del psiquisme, i els tractaments basats en les teràpies cognitiu-conductuals i el tractament farmacològic.

Com a President de l'Associació Catalana d'Atenció Precoç (ACAP), haig de manifestar-li d'una manera molt especial el nostre disgust pel contingut de l'article, que falta absolutament a la veritat i que resulta realment ofensiu pels professionals d'aquest sector, sigui quina sigui la seva orientació i la seva pràctica. La xarxa de Centres de Desenvolupament Infantil i Atenció Precoç atén, des de fa més de trenta anys, tots aquells nens que presenten trastorns del desenvolupament en l'etapa 0-6 anys i, òbviament, atén a nens autistes o que presenten precoçment alguns dels trets que defineixen l'actualment anomenat Trastorn de l'Espectre Autista (TEA).

Els professionals de la xarxa de CDIAPs tenen, dons, una llarga experiència clínica en la detecció, el diagnòstic i el tractament de l'autisme, amb programes específics i amb una activitat de formació continuada, que cada any inclou cursos sobre l'atenció a infants amb TEA.

Catalunya compta, a més amb un seguit d'especialistes i d'institucions específiques, de prestigi internacional, en les que nens i joves autistes són atesos tant a nivell educatiu com psicoterapèutic i psiquiàtric. Cal fer esment en primer lloc, de la Dra. Llúcia Viloca, psiquiatra i psicoanalista, co-fundadora l'any 1974 de Carrilet, institució de serveis per a persones amb autisme, que ha estat capdavantera en aquest àmbit, i amb una notable projecció internacional.

Són molts els professionals que, a nivell de Catalunya, del conjunt de l'Estat espanyol i de la resta d'Europa, orienten la seva comprensió de l'autisme i, en conseqüència, la seva pràctica terapèutica, des de la concepció psicodinàmica del psiquisme, que no redueix la seva enorme complexitat a un mer funcionament neurològic. Alguns dels més destacats representants de l'orientació psicodinàmica i, per tant, defensors de la pertinença de l'enfocament psicoanalític en l'atenció a l'autisme – psicòlegs, psicoanalistes, psiquiatres o neurobiòlegs, com Jean-Claude Maleval, François Ansermet o

Pierre Magistretti – han estat entrevistats a La Vanguardia quan han vingut a Barcelona, convidats per l'ACAP, a participar en activitats científiques i de formació.

Els professionals de la xarxa de CDIAPs – i podria afirmar el mateix pel que fa als CSMIJs i els EAPs – estan plenament capacitats per a la detecció, el diagnòstic i el tractament dels nens que presenten un TEA i, a més, duen a terme un treball en xarxa que potencia la coordinació i la visió interdisciplinària dels casos.

La tasca que es realitza en aquestes xarxes d'atenció a la població infanto-juvenil té també com a destinataris els pares dels nens atesos, que es mostren particularment sensibles al suport i l'assessorament que hi reben. Així ho manifesten, entre d'altres, el col·lectiu de pares que formen l'Associació TEAdir, en la que col·laboren un bon nombre de professionals de la xarxa d'atenció precoç, i que està contribuint a ampliar la oferta d'atenció als nens autistes i les seves famílies.

Vull demanar-li, per acabar, que La Vanguardia esmeni el greu error que suposa l'enfocament i el contingut de l'esmentat article. I que ho faci donant una visió més ampla i contrastada de l'atenció a l'autisme a Catalunya i, molt particularment, des de una posició de valoració i reconeixement a la feina que fan els professionals de les xarxes d'atenció a la població infantil i infanto-juvenil.

Josep Mª Panés

Psicòleg clínic

President de l'Associació Catalana d'Atenció Precoç

Membre de la Junta de Govern del Col·legi Oficial de Psicòlegs de Catalunya

Membre del Grup de Treball que va elaborar el Pla d'atenció a l'autisme a Catalunya